

V. Élelmiszeripari Tudományos Ülésszak

1964. július 18 – 20.

VAJDA ÖDÖN

Budapest Főváros Vegyészeti és Élelmiszervizsgáló Intézete

A Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Tudományos Egyesület ebben az évben is megrendezte hagyományos tudományos ülészekét. Az ülészek központi témája az élelmiszeripar fejlesztésében oly nagy jelentőségű műszerezés, automatizálás volt. Az ülészekre 36 előadást jelentettek be.

1964. június 18-án reggel kilenc órakor a Magyar Tudományos Akadémia 300-as termében nyitotta meg az V. Élelmiszeripari Tudományos Ülésszakot *Babos* Zoltán élelmiszeripari miniszterhelyettes, a MITE elnöke. Megnyitó beszédében rámutatott arra a fejlődésre, amely az élelmiszeripari technológiai folyamatok műszerezésében a közelmúltban bekövetkezett. Hangsúlyozta azonban, hogy az eddigi eredményekkel korántsem lehet megelégedni, az élelmiszeripar előtt álló feladatok, a lakosság ellátásának megnövekedett igényei parancsolóan írják elő az automatizálás gyakorlati alkalmazását, a mérés-technika eszközeinek gyakorlatba történő széleskörű átültetését.

A megnyitó után *Vámos* Tibor (MTA Automatika Kutató Intézete) a korszerű folyamatirányítások problémáiról tartott előadást. Ezt követte *Frigyes* Andor (Budapesti Műszaki Egyetem) előadása a kapcsolt (többparaméteres) szabályozási körök vizsgálatának alapvető kérdéseiről. Utána *Bán* Tamás (MTA Műszerügyi Szolgálat) kinematográfiai információszerzési mérési módszerekről tartott előadást. *Márkus* Ferenc (KGM Automatika Titkársága) a KGM műszerezési és automatizálási tevékenységéről számolt be. A délelőtti ülés utolsó előadását *Marton* József (Mechanikai Mérőműszerek Gyára) tartotta „MMG az élelmiszeripari automatizálás szolgálatában” címmel.

Az első nap délutáni ülésének megnyitó előadása a kisautomatikák élelmiszeripari komplex alkalmazásáról szólt. Az előadást az Élelmiszeripari Műszerezési és Automatizálási Szolgálat és a Központi Élelmiszeripari Kutató Intézet munkatársai: *Galló* László, *Mosoni* Imre és *Szeberényi* Béla közösen készítették. Ezt követően *Haberland* Lajos (Méréstechnikai Központi Laboratórium), „Turbinás áramlásmérő alkalmazása az élelmiszeriparban” című előadását tartotta meg. Utána került sor *Horváth* Loránd és *Kaffka* Károly (Központi Élelmiszeripari Kutató Intézet) beszámolójára az IME-1 típusú áramlási mennyiségmérők statikus és dinamikus tulajdonságainak vizsgálatáról. *Zsámboky* József (Műszeripari Kutató Intézet) „Fizikai gázelemzés alkalmazása az élelmiszeripari technológiai folyamatok automatizálásában” címmel ismertette e témakörben elért eredményeit. *Tábor* Péter, *Lakosi* László és *Tóth* Mihály (Méréstechnikai Központi Kutató Laboratórium) a gamma-sugaras sűrűségmérőről számoltak be. *Szántó* Ferenc (Konzerv és Paprikaipari Kutató Intézet) a folyamatos refrakciómérés ipari problémáiról, a refrakciót mérő műszerek összehasonlító vizsgálatáról tartott előadást. *Lukács* Gyula és *Schanda* János (Méréstechnikai Központi Kutató Laboratórium) ipari célra alkalmas folyamatos abszorpciómérőket ismertettek. *Nika* Endre (Méréstechnikai Központi Kutató Laboratórium) a pH-méréséről beszélt. Végül a délutáni ülés *Kaffka* Károly és *Nádai* Béla (KÉKI) többkomponensű oldatok összetételének fizikai-műszeres analiziséről szóló előadásával fejeződött be.

Az Ülésszak második napján, június 19-én délelőtt első előadás az MTA Automatika Kutató Intézetének, a Központi Élelmiszeripari Kutató Intézetnek és az Élelmészési Műszerezési és Automatizálási Szolgálatnak együttes munkájáról szólt: *Csapodi* Csaba, *Kaffka* Károly és *Mosoni* Imre ismertették gyors-

átfutású hőcserélők szabályozástechnikai kérdéseit. Ezt követően *Biró Gábor* és *Nádai Béla* (ÉMÁSZ, KÉKI) előadása került sorra többfokozatú besűrítő állomások üzemvitelének szabályozásáról. A CHEMAP A. G. (Zürich – Mannerdorf) mérnökének, *Gerd Kloss*nak az előadása élelmiszeripari szűrési folyamatok automatizálásáról szólt. *Ágoston Attila* és *Nádai Béla* (MTA Automatika Kutató Intézet, KÉKI) a koncentráció szabályozás néhány egyszerű megoldását ismertették holtidős szabályozott szakaszoknál. *Csapódi Csaba*, *Biró Gábor*, *Kaffka Károly* és *Zsoldos József* (MTA Automatika Kutató Intézet, KÉKI, EMÁSZ) kárpapponáló reaktor műszerezését és vezérlését ismertették. *Almási Ferenc*, *Pelc Antal* és *Varga László* (Erjedésipari Kutató Intézet) előadása folyadék folytonos változó mennyiségben való adagolására alkalmas készülékről szólt. *Kanics Miklós* (Erjedésipari Kutató Intézet) a szeszfinomító készülékek műszerezésének és automatizálásának elvi alapjairól tartott előadást. *Wagner Endre* (Konzerv és Paprikaipari Kutató Intézet) „Darabos áruk számára folyamatok mérlegelése. Több komponensű anyagok arányos összekeverése folyamatosan, csigás mérleg segítségével” című előadásában számolt be. A délelőtti ülés utolsó előadását az édesiparban alkalmazott gázfűtésű pörkölőberendezések automatikus szabályozásáról *Hattyasi Dezső* (Édesipari Kutató Laboratórium) tartotta.

Az 1964. június 19. délutáni ülését a SIEMENS – HALSKE A. G. Wernerwerk für Messtechnik, karlsruhei gyáranak osztályvezetője *Arnold Joseph* előadása nyitotta meg, aki példákat ismertetett élelmiszeripari folyamatok automatizálására. Ezt követően került sor *Tegze Miklós* (Magyar Cukoripar Kutató Intézete) előadására „Szint- és mennyiségmérés, illetve szabályozás egyes kérdései a cukoriparban” címmel. Utána *Imre László* és *Sédy Gyula* (Budapesti Műszaki Egyetem Villamoskari Géptan Tanszéke és Épületgépészeti Tanszéke) előadása következett a tartós hűsipari szárazárak szárítási folyamatának automatizálásáról. *Bohn Sándor* (Országos Hűsipari Kutató Intézet) a hűsipari technológiai folyamatok műszerezésével és automatizálásával kapcsolatos eredményekről és problémákról számolt be. *Stefán Poplawski* (Warszawa, Dohányipari Tervező Intézet) a lengyel dohányipar automatizálásának helyzetéről és távlatairól tartott előadást. *Ujhelyi Sándor* (Magyar Tejgazdasági Kísérleti Intézet) az automatizálás néhány időszerű kérdését ismertette a tejiparban. *Makáry István* (Sütő és Tésztaipari Kísérleti Intézet) automatikus sütőipari adagolóberendezéseket ismertetett. A délutáni ülés *Hamza Béla* (Gabona Tröszt Kutató Intézete) előadásával zárult a gabonafeldolgozó iparok technológiai folyamatainak műszerezéséről és automatizálásáról.

A Tudományos Ülésszak utolsó napján délelőtt elsőként került sor *Vas Károly*, *Köllő Andrásné* és *Sárgy Tamás* (Kertészeti és Szőlészeti Főiskola) előadására „Nyersanyagátvitel műszerezése dobozolt és gyorsfagyasztott zöldborsó gyártásánál” címmel. *Lukács Gyula* és *Solti Mihály* (MTA Műszerügyi Szolgálat) a szinmérés problémáiról és élelmiszeripari alkalmazásairól tartott előadást. *Kevei Jánosné* (KÉKI) gyümölcsök és gyümölcskészítmények aromatartalmának gázkromatográfiás vizsgálatáról számolt be. Végül *László Radomir* (Budapesti Műszaki Egyetem Élelmiszerkémia Tanszéke) a reológiai vizsgálati módszerek jelentőségét ismertette az élelmiszeripari folyamatok műszerezésében és automatizálásában.

1964. június 20-án délben került sor *Holló János* egyetemi tanár, a MITE főtitkára zárszavára. Méltatta az ülésszak jelentőségét, jelentős lépésnek tartotta az élelmiszeripar technológiájának továbbfejlesztésében.

Az Ülésszakot követően 1964. június 22-én a CHEMAP A. G. (Zürich – Mannerdorf) cég megbízottai a Budapesti Műszaki Egyetem Mezőgazdasági Kémiai Technológiai Tanszékén szűrési bemutatót rendeztek konzultációval egybekötve, amelyen a Funda-típusú szűrőt és más vegyipari, élelmiszeripari gépet, továbbá a cég automatizálási tevékenységét ismertették.